

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Reforma spoločného európskeho azylového systému

(2017/C 185/12)

Spravodajca:	Vincenzo BIANCO (IT/SES), primátor mesta Catania
Referenčné dokumenty:	Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov COM(2016) 270 final Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Agentúre Európskej únie pre azyl, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 439/2010 COM(2016) 271 final Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení systému Eurodac na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie [nariadenia (EÚ) č. 604/2013, ktorým sa ustanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov, na zistenie totožnosti neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti a o žiadostiach orgánov členských štátov na presadzovanie práva a Europolu o porovnanie s údajmi v systéme Eurodac na účely presadzovania práva (prepracované znenie) COM(2016) 272 final

I. NÁVRHY ZMIEN

Pozmeňovací návrh 1

COM(2016) 270 final

Článok 3 ods. 3 a článok 3 ods. 5

Prístup k postupu posudzovania žiadosti o medzinárodnú ochranu

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
3. Pred uplatnením kritérií na určenie zodpovedného členského štátu v súlade s kapitolami III a IV prvý členský štát, v ktorom bola podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu:	3. Pred uplatnením kritérií na určenie zodpovedného členského štátu v súlade s kapitolami III a IV prvý členský štát, v ktorom bola podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu:

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>a) posúdi, či je žiadosť o medzinárodnú ochranu neprípustná podľa článku 33 ods. 2 písm. b) a c) smernice 2013/32/EÚ, ak sa krajina, ktorá nie je členským štátom, považuje za prvú krajinu azylu alebo za bezpečnú tretiu krajinu pre žiadateľa, a</p> <p>b) posúdi žiadosť v zrýchlenom konaní podľa článku 31 ods. 8 smernice 2013/32/EÚ v prípade, že:</p> <p>i) žiadateľ je štátnym príslušníkom tretej krajiny, ktorá je označená ako bezpečná krajina pôvodu na spoločnom zozname EÚ týkajúcom sa bezpečných krajín pôvodu stanovenom nariadením [návrh COM (2015) 452 z 9. septembra 2015], alebo je osobou bez štátnej príslušnosti a mal pôvodne obvyklý pobyt v tejto tretej krajine alebo</p> <p>ii) žiadateľa možno zo závažných dôvodov považovať za hrozbu pre národnú bezpečnosť alebo verejný poriadok členského štátu alebo bol žiadateľ nútené vyhostený zo závažných dôvodov verejnej bezpečnosti alebo verejného poriadku podľa vnútroštátneho práva.</p> <p>4. [...]</p> <p>5. Členský štát, ktorý posúdil žiadosť o medzinárodnú ochranu, vrátane prípadov uvedených v odseku 3, je zodpovedný za posúdenie všetkých ďalších podaní alebo následnej žiadosti dotknutého žiadateľa v súlade s článkom 40, 41 a 42 smernice 2013/32/EÚ bez ohľadu na to, či tento žiadateľ opustil územie členských štátov alebo z nich bol odsunutý.</p>	<p>a) posúdi, či je žiadosť o medzinárodnú ochranu neprípustná podľa článku 33 ods. 2 písm. b) a c) smernice 2013/32/EÚ, ak sa krajina, ktorá nie je členským štátom, považuje za prvú krajinu azylu alebo za bezpečnú tretiu krajinu pre žiadateľa. Toto ustanovenie sa neuplatňuje v prípade, ak priemerná miera prijatia žiadostí o azyl z krajiny žiadateľa prekračuje na úrovni EÚ 33,33 %, a</p> <p>b) posúdi žiadosť v zrýchlenom konaní podľa článku 31 ods. 8 smernice 2013/32/EÚ v prípade, že:</p> <p>i) žiadateľ je štátnym príslušníkom tretej krajiny, ktorá je označená ako bezpečná krajina pôvodu na spoločnom zozname EÚ týkajúcom sa bezpečných krajín pôvodu stanovenom nariadením [návrh COM (2015) 452 z 9. septembra 2015], alebo je osobou bez štátnej príslušnosti a mal pôvodne obvyklý pobyt v tejto tretej krajine alebo</p> <p>ii) žiadateľa možno zo závažných dôvodov považovať za hrozbu pre národnú bezpečnosť alebo verejný poriadok členského štátu alebo bol žiadateľ nútené vyhostený zo závažných dôvodov verejnej bezpečnosti alebo verejného poriadku podľa vnútroštátneho práva.</p> <p>4. [...]</p> <p>5. Členský štát, ktorý posúdil žiadosť o medzinárodnú ochranu, vrátane prípadov uvedených v odseku 3, je zodpovedný za posúdenie všetkých ďalších podaní alebo následnej žiadosti dotknutého žiadateľa v súlade s článkom 40, 41 a 42 smernice 2013/32/EÚ bez ohľadu na to, či tento žiadateľ opustil územie členských štátov alebo z nich bol odsunutý.</p>

Zdôvodnenie

Je potrebné zachovať rovnováhu medzi požiadavkou rýchleho vybavenia a účinnosti systému a dodržiavaním základných práv. Zavedenie predbežnej kontroly prípustnosti, ktoré zodpovedá prvej požiadavke, nesmie teda viesť k upieraniu práva na účinné preskúmanie žiadostí osôb pochádzajúcich z krajín, pre ktoré je miera prijatia štatisticky významná. V tejto súvislosti sa pripomína, že väčšina maloletých osôb, aj maloletých bez sprievodu, pochádza z krajín, pre ktoré je miera prijatia okolo 50 %.

Pozmeňovací návrh 2

COM(2016) 270 final

Článok 7 ods. 1

Osobný pohovor

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>1. Na uľahčenie procesu určovania zodpovedného členského štátu, členský štát, ktorý uskutočňuje tento proces, vykoná osobný pohovor so žiadateľom okrem prípadov, keď žiadateľ utiekol alebo keď informácie, ktoré žiadateľ poskytol podľa článku 4 ods. 2, postačujú na určenie zodpovedného členského štátu. Tento osobný pohovor má zároveň žiadateľovi umožniť správne pochopiť informácie, ktoré sa mu poskytli podľa článku 6.</p>	<p>1. Na uľahčenie procesu určovania zodpovedného členského štátu, členský štát, ktorý uskutočňuje tento proces, vykoná osobný pohovor so žiadateľom okrem prípadov, keď žiadateľ utiekol bez oprávneného a opodstatneného dôvodu, alebo keď informácie, ktoré žiadateľ poskytol podľa článku 4 ods. 2, postačujú na určenie zodpovedného členského štátu. Tento osobný pohovor má zároveň žiadateľovi umožniť správne pochopiť informácie, ktoré sa mu poskytli podľa článku 6.</p>

Zdôvodnenie

Vzhľadom na závažnosť dôsledkov úteku uvedených v návrhu Komisie (žiadne pohovory a zrýchlený postup preskúmania), žiadateľ by mal mať možnosť uviesť opodstatnený dôvod a teda vymáhať svoje práva v plnom rozsahu.

Pozmeňovací návrh 3

COM(2016) 270 final

Článok 7

Osobný pohovor

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
	<p>Za odsek 5 sa dopĺňa:</p> <p>6. Na pohovore uvedenom v tomto článku musí byť žiadateľ informovaný o práve požiadať o prijatie v príslušnom členskom štáte (a uviesť ďalšie, maximálne však dva). Potom sa mu musia položiť konkrétne otázky zamerané na jazykové zručnosti, predchádzajúce pobyty, kontakty s komunitami v príslušnej krajine alebo v krajine pôvodu, v ktorej mal legálny pobyt, odbornú kvalifikáciu a iné relevantné skutočnosti, ktoré sú dôležité pre jeho sociálne začlenenie, aj keď len dočasné.</p>

Zdôvodnenie

S cieľom zabrániť sekundárnym pohybom by bolo prospešnejšie hneď na začiatku zistiť želania žiadateľa týkajúce sa jednej alebo viacerých krajín (najviac troch), ako aj jeho vedomosti, zručnosti a kontakty, ktoré by mohli uľahčiť jeho integráciu, a to aj dočasnú, čo by bolo v prospech sociálnej rovnováhy v hostiteľskej krajine.

Pozmeňovací návrh 4

COM(2016) 270 final

Článok 8 ods. 2

Záruky pre maloleté osoby

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
Každý členský štát, v ktorom má maloletá osoba bez sprievodu povinnosť sa zdržiavať, zabezpečí, aby v príslušných konaniach stanovených týmto nariadením maloletú osobu bez sprievodu zastupoval a/alebo jej poskytoval pomoc zástupca.	Členské štáty zabezpečia, aby vo všetkých postupoch ustanovených týmto nariadením maloletú osobu bez sprievodu zastupoval a/alebo jej pomoc poskytoval zástupca.

Zdôvodnenie

Deťom by vzhľadom na ich zraniteľnosť vždy mala byť zaručená pomoc a zastupovanie, a to aj vtedy, ak sa z akéhokoľvek dôvodu nenachádzajú v členskom štáte zodpovednom za preskúmanie ich žiadosti.

Pozmeňovací návrh 5

COM(2016) 270 final

Článok 10

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>1. Ak je žiadateľom maloletá osoba bez sprievodu, uplatňujú sa len kritériá stanovené v tomto článku v poradí, v ktorom sú uvedené v odsekoch 2 až 5.</p> <p>2. Zodpovedný členský štát je ten, v ktorom sa oprávnené zdržiava rodinný príslušník maloletej osoby bez sprievodu, za predpokladu, že je to v najlepšom záujme maloletej osoby. Ak je žiadateľom zosobášená maloletá osoba, ktorej manžel sa nezdržiava oprávnené na území členských štátov, zodpovedným členským štátom je ten členský štát, v ktorom sa oprávnené zdržiava otec, matka alebo iná dospelá osoba, ktorá je za maloletú osobu zodpovedná podľa práva alebo praxe daného členského štátu, alebo súrodenc.</p> <p>3. Ak má žiadateľ príbuzného, ktorý sa oprávnené zdržiava v inom členskom štáte, a na základe individuálneho posúdenia sa zistilo, že sa o ňu tento príbuzný môže starať, tento členský štát zlúči maloletú osobu s jej príbuzným a je zodpovedným členským štátom, za predpokladu, že je to v najlepšom záujme maloletej osoby.</p>	<p>1. Ak je žiadateľom maloletá osoba bez sprievodu, uplatňujú sa len kritériá stanovené v tomto článku v poradí, v ktorom sú uvedené v odsekoch 2 až 5.</p> <p>2. Zodpovedný členský štát je ten, v ktorom sa oprávnené zdržiava rodinný príslušník maloletej osoby bez sprievodu, za predpokladu, že je to v najlepšom záujme maloletej osoby. Ak je žiadateľom zosobášená maloletá osoba, ktorej manžel sa nezdržiava oprávnené na území členských štátov, zodpovedným členským štátom je ten členský štát, v ktorom sa oprávnené zdržiava otec, matka alebo iná dospelá osoba, ktorá je za maloletú osobu zodpovedná podľa práva alebo praxe daného členského štátu, alebo súrodenc.</p> <p>3. Ak má žiadateľ príbuzného, ktorý sa oprávnené zdržiava v inom členskom štáte, a na základe individuálneho posúdenia sa zistilo, že sa o ňu tento príbuzný môže starať, tento členský štát zlúči maloletú osobu s jej príbuzným a je zodpovedným členským štátom, za predpokladu, že je to v najlepšom záujme maloletej osoby.</p>

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>4. Ak sa rodinní príslušníci alebo príbuzní uvedení v odsekoch 2 alebo 3 zdržiavajú vo viac než jednom členskom štáte, o zodpovednom členskom štáte sa rozhodne na základe toho, čo je v najlepšom záujme maloletej osoby bez sprievodu.</p>	<p>4. Ak sa rodinní príslušníci alebo príbuzní uvedení v odsekoch 2 alebo 3 zdržiavajú vo viac než jednom členskom štáte, o zodpovednom členskom štáte sa rozhodne na základe toho, čo je v najlepšom záujme maloletej osoby bez sprievodu.</p>
<p>5. Ak neexistuje rodinný príslušník alebo príbuzný uvedený v odsekoch 2 a 3, zodpovedným členským štátom je ten, v ktorom maloletá osoba bez sprievodu prvýkrát podala svoju žiadosť o medzinárodnú ochranu okrem prípadu, keď sa preukáže, že to nie je v najlepšom záujme maloletej osoby.</p>	<p>5. Ak neexistuje rodinný príslušník alebo príbuzný uvedený v odsekoch 2 a 3, zodpovedným členským štátom je ten, v ktorom sa maloletá osoba bez sprievodu v danom čase nachádza okrem prípadu, keď sa preukáže, že to nie je v najlepšom záujme maloletej osoby.</p>
<p>6. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 57 prijať delegované akty týkajúce sa identifikácie rodinných príslušníkov alebo príbuzných maloletej osoby bez sprievodu, kritérií na stanovenie toho, či existujú preukázané rodinné vzťahy, kritérií na posúdenie spôsobilosti príbuzného starať sa o maloletú osobu bez sprievodu vrátane prípadov, keď rodinní príslušníci, súrodenci alebo príbuzní maloletej osoby bez sprievodu majú pobyt vo viac než jednom členskom štáte. Pri vykonávaní svojej právomoci prijímať delegované akty Komisia neprekročí rozsah najlepšieho záujmu dieťaťa podľa článku 8 ods. 3</p>	<p>6. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 57 prijať delegované akty týkajúce sa identifikácie rodinných príslušníkov alebo príbuzných maloletej osoby bez sprievodu, kritérií na stanovenie toho, či existujú preukázané rodinné vzťahy, kritérií na posúdenie spôsobilosti príbuzného starať sa o maloletú osobu bez sprievodu vrátane prípadov, keď rodinní príslušníci, súrodenci alebo príbuzní maloletej osoby bez sprievodu majú pobyt vo viac než jednom členskom štáte. Pri vykonávaní svojej právomoci prijímať delegované akty Komisia neprekročí rozsah najlepšieho záujmu dieťaťa podľa článku 8 ods. 3</p>
<p>7. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví jednotné podmienky pre konzultácie a výmenu informácií medzi členskými štátmi. Dané vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 56 ods. 2</p>	<p>7. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví jednotné podmienky pre konzultácie a výmenu informácií medzi členskými štátmi. Dané vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 56 ods. 2</p>

Zdôvodnenie

Tento pozmeňovací návrh je v súlade s výrokom Európskeho súdneho dvora (rozsudok MA et al., vec C-648/11) a jeho cieľom je zaručiť, že sa postup na stanovenie zodpovedného štátu nebude zbytočne predlžovať.

Pozmeňovací návrh 6

COM(2016) 270 final

Za článok 14 doplniť nový článok

Preferencie, zručnosti a dôležité väzby

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
	<p>1. Ak na pohovore uvedenom v článku 7 žiadateľ vyjadril preferenciu pre konkrétny členský štát (alebo najviac dva ďalšie členské štáty ako alternatívne možnosti) a existujú podložené a dôveryhodné činitele, ako sú jazykové zručnosti, kontakty s komunitami v tej krajine alebo regióne pôvodu, špecifické profesijné zručnosti a pracovné príležitosti alebo iné činitele, ktoré sú považované za relevantné na účely integrácie, hoci len dočasne, na základe informácií, ktoré každý rok poskytuje EASO, príslušná krajina bude zodpovedná za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, pod podmienkou, že pre príslušnú krajinu v príslušnom roku ešte nebol prekročený 50 % prah podľa referenčného počtu určeného na základe kľúča uvedeného v článku 35.</p> <p>2. Ak uvedený prah v danom roku už bol prekročený, zodpovedné za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu sú tieto členské štáty v nasledujúcom poradí:</p> <p>a) členské štáty uvedené počas pohovoru na druhom mieste za predpokladu, že sú splnené uvedené podmienky, a že prah uvedený v predchádzajúcom odseku nebol v príslušnom roku prekročený;</p> <p>b) členské štáty uvedené na treťom mieste za predpokladu, že sú splnené uvedené podmienky, a že prah uvedený v predchádzajúcom odseku nebol v príslušnom roku prekročený;</p> <p>3. V prípade, že prahová hodnota uvedená v odseku 1 bola prekročená v krajinách uvedených v odseku 2, členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti bude určený na základe nasledujúcich článkov tejto kapitoly.</p>

Zdôvodnenie

V súlade s dodržiavaním základných práv a zásady solidarity a spravodlivého rozdelenia a s cieľom odradiť od sekundárnych pohybov by v hierarchii kritérií na určenie zodpovedného členského štátu mali mať prednosť kontakty a možnosti integrácie, na ktoré poukázal žiadateľ, a prijímacie kapacity každej krajiny (ako stanovuje hlavný referenčný kľúč pre každý štát článok 35). Bolo by to ostatne vo väčšom súlade s celkovým prístupom hierarchie kritérií stanovených v kapitole III (ktorá je zameraná v prvom rade na kritéria týkajúce sa vlastností a životnej dráhy žiadateľa, a to v poradí maloletosť, držba dokladov, ktoré vydal členský štát, aj po dobe platnosti, ale nie dlhšie než dva roky).

V súlade so zásadami solidarity a spravodlivého rozdelenia je však vhodné obmedziť uplatňovanie tohto kritéria do dosiahnutia hraničnej hodnoty 50 % kapacity každej krajiny s cieľom predísť tomu, že v obdobiach nižšieho prílevu záťaž bude výlučne na krajinách považovaných za najatraktívnejšie, a tým sa prekročia ich prijímacie kapacity.

Len po prekročení uvedenej hraničnej hodnoty (a po dosiahnutí ďalších prahových hodnôt uvedených v odseku 3) budú za posúdenie žiadosti aj naďalej zodpovedné krajiny prvého príchodu.

Pozn.: Oznámenie zo strany EASO podľa článku 43 je potrebné aj v prípade stanovenom podľa odseku 1 tohto pozmeňovacieho návrhu.

Pozmeňovací návrh 7

COM(2016) 270 final

Článok 28 ods. 2

Opravné prostriedky

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
2. Členské štáty stanovujú lehotu siedmich dní odo dňa oznámenia rozhodnutia o odovzdaní, v rámci ktorej môže dotknutá osoba uplatniť svoje právo na účinný opravný prostriedok podľa odseku 1.	2. Členské štáty stanovujú lehotu 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia o odovzdaní, v rámci ktorej môže dotknutá osoba uplatniť svoje právo na účinný opravný prostriedok podľa odseku 1.

Zdôvodnenie

Treba dodržať zásadu primeranej lehoty v dĺžke minimálne 14 dní (prípád Diouf).

Pozmeňovací návrh 8

COM(2016) 270 final

Článok 34 ods. 2

Všeobecná zásada

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
2. Odsek 1 sa uplatní, ak automatizovaný systém uvedený v článku 44 ods. 1 ukáže, že počet žiadostí o medzinárodnú ochranu, za ktoré je členský štát zodpovedný na základe kritérií uvedených v kapitole III, v článku 3 ods. 2 alebo 3, v článku 18 a v článku 19, spolu s počtom skutočne presídlených osôb presahuje 150 % referenčného počtu pre daný členský štát stanoveného podľa kľúča uvedeného v článku 35.	2. Odsek 1 sa uplatní, ak automatizovaný systém uvedený v článku 44 ods. 1 ukáže, že počet žiadostí o medzinárodnú ochranu, za ktoré je členský štát zodpovedný na základe kritérií uvedených v kapitole III, v článku 3 ods. 2 alebo 3, v článku 18 a v článku 19, spolu s počtom skutočne presídlených osôb presahuje 120 % referenčného počtu pre daný členský štát stanoveného podľa kľúča uvedeného v článku 35.

Zdôvodnenie

Je nutné, aby bol prah aktivácie automatického alokačného systému stanovený na takej úrovni, ktorá, v každom prípade vyššia než je kapacita prijímania členského štátu (určená podľa článku 34 ods. 2), ho však umožňuje uplatňovať užitočne.

Prahová hodnota, ktorú navrhuje Komisia (150 % referenčného počtu pre daný členský štát), by vzhľadom na väčšiu prísnosť systému ako celku so zreteľom na Komisiou navrhnuté zmeny a berúc do úvahy príslušné štatistiky za posledné tri roky, možno znamenala, že sa tento mechanizmus nikdy neaktivuje, a ak áno, tak by to bolo vtedy, keď už systém prijímania a kapacita posudzovania žiadostí v členskom štáte budú z veľkej časti vyčerpané, čo by malo za následok spomalenie celého systému a nevyhnutné sociálne napätie.

Pozn.: Oznámenie zo strany EASO stanovené v článku 43 by malo byť upravené podľa prahovej hodnoty stanovenej v tomto pozmeňovacom návrhu.

Pozmeňovací návrh 9

COM(2016) 270 final

Článok 35

Referenčný kľúč

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>1. Na účely nápravného mechanizmu sa referenčný počet pre každý členský štát stanoví podľa kľúča.</p> <p>2. Referenčný kľúč pre jednotlivé členské štáty uvedený v odseku 1 vychádza z nasledujúcich kritérií založených na údajoch Eurostatu:</p> <p>a) počet obyvateľov (váha 50 %);</p> <p>b) celkový HDP (50 % váhy).</p> <p>3. Kritériá uvedené v odseku 2 sa použijú podľa vzorca stanoveného v prílohe I.</p> <p>4. Agentúra Európskej únie pre azyl stanoví referenčný kľúč a každý rok na základe údajov Eurostatu upraví hodnoty kritérií pre tento referenčný kľúč, ako aj samotný referenčný kľúč uvedený v odseku 2.</p>	<p>1. Na účely nápravného mechanizmu sa referenčný počet pre každý členský štát stanoví podľa kľúča.</p> <p>2. Referenčný kľúč pre jednotlivé členské štáty uvedený v odseku 1 vychádza z nasledujúcich kritérií založených na údajoch Eurostatu:</p> <p>a) počet obyvateľov členského štátu (váha 50 %);</p> <p>b) celkový HDP členského štátu (50 % váhy).</p> <p>Pre krajiny, ktoré počas predchádzajúcich troch rokov prijali v priemere vyšší podiel prichádzajúcich, než je počet stanovený podľa písmen a) a b), sa referenčný kľúč upraví znížením príslušnej kvóty na nasledujúci rok o hodnotu, ktorá sa rovná 20 % rozdielu medzi podielom založeným na HDP a na počte obyvateľov a priemerom prijatí v členskom štáte počas predchádzajúcich troch rokov.</p> <p>3. Kritériá uvedené v odseku 2 sa použijú podľa vzorca stanoveného v prílohe I.</p> <p>4. Agentúra Európskej únie pre azyl stanoví referenčný kľúč a každý rok na základe údajov Eurostatu upraví hodnoty kritérií pre tento referenčný kľúč, ako aj samotný referenčný kľúč uvedený v odseku 2.</p>

Zdôvodnenie

Pri stanovovaní účinnej a aktuálnej prijímacej kapacity členského štátu treba zohľadniť počet už prijatých migrantov a vplyv migračných javov ako celku na hospodársku a sociálnu štruktúru členského štátu. Pozmeňovací návrh dopĺňa do výpočtu referenčného kľúča korekčné prvky s cieľom odstrániť riziko, že sa narušia ciele solidarity a spravodlivé rozdelenie, ktoré sú uvádzané ako hlavné ciele návrhu nariadenia. Pozmeňovací návrh reaguje aj na potrebu prijať komplexný prístup, ktorý zohľadňuje všetky oblasti politiky súvisiace s azylom a migračnými javmi.

Samozrejme je potrebné na základe navrhnutého korekčného prvku doplneného v tomto pozmeňovacom návrhu upraviť aj príslušný vzorec v prílohe 1 (na ktorú odkazuje odsek 3).

Pozmeňovací návrh 10

COM(2016) 270 final

Článok 37 odsek 3

Finančná solidarita

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>3. Na konci dvanásťmesačného obdobia uvedeného v odseku 2 automatizovaný systém oznámi členskému štátu, ktorý sa nezúčastňuje na nápravnom alokačnom mechanizme, počet žiadateľov, pre ktorých by inak bol členským štátom alokácie. Tento členský štát následne odvedie príspevok solidarity vo výške 250 000 EUR za každého žiadateľa, ktorý by mu bol inak počas príslušného dvanásťmesačného obdobia alokovaný. Príspevok solidarity sa vypláti členskému štátu, ktorý bol určený ako zodpovedný za posúdenie príslušných žiadostí.</p>	<p>3. Na konci dvanásťmesačného obdobia uvedeného v odseku 2 automatizovaný systém oznámi členskému štátu, ktorý sa nezúčastňuje na nápravnom alokačnom mechanizme, počet žiadateľov, pre ktorých by inak bol členským štátom alokácie. Tento členský štát následne odvedie príspevok solidarity vo výške 60 000 EUR za každého žiadateľa, ktorý by mu bol inak počas príslušného dvanásťmesačného obdobia alokovaný. Príspevok solidarity sa vypláti členskému štátu, ktorý bol určený ako zodpovedný za posúdenie príslušných žiadostí.</p>

Zdôvodnenie

Zavedenie príspevku solidarity, ktorý budú platiť členské štáty, ktoré odmietajú prerozdelenie (hoci aj dočasne), sa zdá byť vhodné a dobre premyslené riešenie. Avšak výška príspevku musí byť stanovená tak, aby bola udržateľná a spravodlivá. Zabráni sa tým prehĺbovaniu negatívnej verejnej mienky, ktoré by mohlo spôsobiť, že mnohé členské štáty budú vopred odmietať samotný princíp solidarity. Zastáva však názor, že príspevok by sa mal stanoviť vo výške (60 000 EUR), ktorá by bola v súlade s kritériami spravodlivého rozdelenia nákladov, napríklad priemerné ročné náklady na prijatie každého žiadateľa o azyl a pomoc, vrátane nákladov na zdravotnú starostlivosť, a mal by sa vynásobiť priemernou dĺžkou povolenia na pobyt, ktoré im je udelené.

Pozmeňovací návrh 11

COM(2016) 271 final

Článok 2

Úlohy

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
<p>Agentúra plní tieto úlohy:</p> <p>a) [...]</p> <p>b) [...]</p> <p>c) podporuje členské štáty pri vykonávaní CEAS;</p> <p>d) pomáha členským štátom s odbornou prípravou expertov zo všetkých vnútroštátnych správnych orgánov a súdov, ako aj vnútroštátnych útvarov príslušných vo veciach azylu vrátane vypracovania spoločných základných študijných osnov;</p> <p>e) [...]</p> <p>f) [...]</p>	<p>Agentúra plní tieto úlohy:</p> <p>a) [...]</p> <p>b) [...]</p> <p>c) podporuje členské štáty a miestne a regionálne samosprávy pri vykonávaní CEAS;</p> <p>d) pomáha členským štátom a miestnym a regionálnym samosprávam s odbornou prípravou expertov zo všetkých vnútroštátnych správnych orgánov a súdov, ako aj vnútroštátnych útvarov príslušných vo veciach azylu vrátane vypracovania spoločných základných študijných osnov;</p> <p>e) [...]</p> <p>f) [...]</p>

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
g) koordinuje úsilie členských štátov pri zapojení sa do spoločnej analýzy situácie v tretích krajinách pôvodu a jej vypracúvaní;	g) koordinuje úsilie členských štátov a miestnych a regionálnych samospráv pri zapojení sa do spoločnej analýzy situácie v tretích krajinách pôvodu a jej vypracúvaní;
[...]	[...]

Zdôvodnenie

Vzhľadom na skutočnosť, že často práve miestne a regionálne samosprávy poskytujú, sčasti alebo úplne, prijímacie služby a pomoc, mala by agentúra EASO poskytovať príslušnú podporu aj im.

Pozmeňovací návrh 12

COM(2016) 271 final

Článok 3 odsek 2

Povinnosť spolupracovať v dobrej viere a vymieňať si informácie

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
2. Agentúra úzko spolupracuje s azylovými orgánmi členských štátov, vnútroštátnymi imigračnými a azylovými útvarmi a inými vnútroštátnymi útvarmi, ako aj s Komisiou. Agentúra plní svoje povinnosti bez toho, aby boli dotknuté úlohy zverené ostatným príslušným orgánom Únie a úzko spolupracuje s týmito orgánmi a s Úradom vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov (UNHCR).	2. Agentúra úzko spolupracuje s azylovými orgánmi členských štátov, vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi imigračnými a azylovými útvarmi a inými vnútroštátnymi útvarmi, ako aj s Komisiou. Agentúra plní svoje povinnosti bez toho, aby boli dotknuté úlohy zverené ostatným príslušným orgánom Únie a úzko spolupracuje s týmito orgánmi a s Úradom vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov (UNHCR).

Zdôvodnenie

Vzhľadom na skutočnosť, že často práve miestne a regionálne samosprávy poskytujú, sčasti alebo úplne, prijímacie služby a pomoc žiadateľom, mala by agentúra EASO spolupracovať priamo s nimi.

Pozmeňovací návrh 13

COM(2016) 272 final

Článok 38

Prenos údajov do tretích krajín na účely návratu

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá Výborom regiónov
	Za odsek 3 sa dopĺňa: 4. Za žiadnych okolností nesmie žiadne údaje odovzdávať ani sprístupňovať tretím krajinám, ktoré nie sú považované za bezpečné tretie krajiny podľa smernice 2013/32/EÚ. 5. Za žiadnych okolností nesmie poskytnúť žiadne údaje týkajúce sa maloletých osôb do tretích krajín, a to ani po dosiahnutí plnoletosti.

Zdôvodnenie

Aj keď je dôvodom článku potreba uľahčiť návrat, zdá sa, že celý článok vystavuje žiadateľov možným represáliám po návrate do svojej krajiny pôvodu, najmä ak tieto krajiny nedokážu zabezpečiť primeranú ochranu údajov. V každom prípade by mala zostať zakázaná prinajmenšom výmena údajov s tretími krajinami, ktoré nie sú považované za bezpečné, a výmena údajov týkajúcich sa detí s akoukoľvek treťou krajinou.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Ciele a všeobecný rámec balíka reforiem

1. víta rozhodnutie Európskej komisie navrhnuť celkovú reformu právnych predpisov v oblasti azylu a zdôrazňuje spojitost návrhov obsiahnutých v prvom balíku, ktorý bol predložený 4. mája 2016, s návrhmi v druhom balíku, ktorý bol predložený 13. júla 2016 (nariadenie týkajúce sa kritérií uznania práva na azyl; nariadenie, ktorým sa zavádza jednotný postup v oblasti azylu; spoločné štandardy v oblasti pomoci); súčasné rozdiely medzi právnymi systémami, procedurálnymi systémami a systémami pomoci jednotlivých členských štátov vplyvajú na rozhodnutia žiadateľov o azyl a zvyšujú sekundárne pohyby, ktoré majú vplyv na účinnosť systému na určenie zodpovedného členského štátu a zvyšujú nutnosť využívania nariadenia Eurodac a podpory EASO;
2. kladne hodnotí ciele prvého balíka návrhov, ako je obmedzovanie nepovolených sekundárnych pohybov, spravodlivejšie rozdeľovanie žiadateľov o azyl medzi členské štáty, posilnenie úradu EASO a jeho transformovanie na agentúru;
3. pokladá za nedostatočný prístup, ktorý zaujala Komisia v návrhu reformy dublinského nariadenia, podľa ktorého sú nedostatky systému dôsledkom mimoriadnych kríz, ktoré možno riešiť zavedením na jednej strane nápravných opatrení a na druhej strane opatrení na posilnenie základného kritéria (zodpovednosť prvej krajiny vstupu na územie EÚ); čelíme však štrukturálnej kríze (ročný počet žiadostí sa v priebehu posledných troch rokov 2013 až 2015 strojnásobil a presiahol 1 200 000, čo je číslo deväťkrát vyššie než v roku 1985) a riadenie krízových situácií musí sprevádzať zavedenie stabilného, efektívneho a integrovanejšieho systému;
4. konštatuje, že uplatňovanie súčasného systému je v dôsledku donucovacích mechanizmov (nepripustnosť; následné odmietnutie pomoci; zrýchlené konanie) v mnohých ohľadoch ešte menej pružné; spoluzákondarcovia by preto mali pozorne overiť zlučiteľnosť týchto opatrení so základnými právami, osobitne právami najzraniteľnejších osôb;
5. domnieva sa, že rozhodujúcimi činiteľmi stability systému riadenia a pridelovania žiadostí o azyl sú kapacita prvého prijatia, schopnosť skorého posúdenia žiadostí o azyl a predchádzanie sekundárnym pohybom;
6. odporúča začleniť pozitívne aspekty návrhu Komisie (rozšírenie pojmu rodinného príslušníka na súrodencov a väzby vytvorené po odchode z krajiny pôvodu; význam dokladov vydaných členským štátom, hoci aj po dobe platnosti) a viacej vziať do úvahy dovtedajší život, odbornú prax a želanie žiadateľov, a tým odradzovať od sekundárnych pohybov. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že pred sankciami by sa mali uprednostňovať vždy, keď je to možné, pozitívne stimuly v snahe predísť neželaným sekundárnym pohybom;
7. kladne hodnotí zavedenie zrýchleného a zjednodušeného konania, zdôrazňuje však, že sa musí využívať na zvýšenie efektívnosti a rýchlosti systému, a nesmie viesť k obmedzovaniu základných práv; okrem toho sa domnieva, že aj žiadosti prehlásené za neprípustné alebo preskúmané v zrýchlenom konaní musia byť započítané do prípadov uplatnenia referenčného kľúča podľa článku 36;
8. vyjadruje presvedčenie, že tieto tri návrhy rešpektujú zásadu subsidiarity, pretože jasne riešia problémy nadnárodnej povahy, ako je solidarita medzi členskými štátmi, budovanie integrovanejšieho azylového systému a posilnenie výmeny informácií medzi členskými štátmi. Tieto ciele by nedokázali dosiahnuť jednotlivé členské štáty samostatne. Okrem toho sú navrhované opatrenia potrebné na dosiahnutie cieľa stanoviť jednotné pravidlá pre celú Európsku úniu; v tejto súvislosti sú navrhované pravidlá v súlade aj so zásadou proporcionality.

Usmernenia a nápravné a kompenzačné mechanizmy

9. považuje za významný pokrok zavedenie prijímacej kapacity (ako relevantného činiteľa pre schopnosť posúdiť žiadosť o medzinárodnú ochranu) každej krajiny na základe objektívnych parametrov, ktorú Komisia už uviedla ako určitú možnosť v svojom oznámení zo 6. apríla 2016 [COM(2016) 197]; je však sklamaný, že uplatňovanie tohto kritéria je len zriedkavé, obmedzuje sa len na krízové situácie;

10. hodnotí negatívne skutočnosť, že v návrhu Komisie sa neprikladá žiaden význam túžbam žiadateľov, a to ani vtedy, ak existujú objektívne danosti (jazykové znalosti, pracovné zručnosti, predchádzajúce pobyty), na základe ktorých by žiadateľov bolo možné nasmerovať na určitý členský štát;

11. preto navrhuje, aby sa nastolila iná rovnováha medzi kritériom prijímacej kapacity (zlučiteľným so zohľadnením preferencií a dovtedajšieho života žiadateľa) a kritériom krajiny prvého vstupu a aby sa týmto dvom kritériám priradila prinajmenšom paritná povaha a aby sa pri ich uplatnení v každom prípade bral do úvahy distribučný kľúč podľa článku 35;

12. okrem toho navrhuje, aby sa v záujme stanovenia aktuálnej skutočnej prijímacej kapacity určitého členského štátu bral do úvahy aj počet registrovaných príchodov v príslušnom štáte, čo objektívne vplyva na prijímaciu a riadiacu schopnosť, a tento parameter bol zaradený do referenčného kľúča podľa článku 35;

13. ďalej s cieľom zohľadniť skutočnú a aktuálnu prijímaciu kapacitu členského štátu navrhuje zachovať lehotu, po vypršaní ktorej členský štát, ktorý posúdil žiadosť o medzinárodnú ochranu, prestáva byť zodpovedný za posúdenie všetkých ďalších podaní alebo následnej žiadosti dotknutého žiadateľa v súlade s článkom 3 ods. 5 Táto lehota by mohla byť stanovená v dĺžke piatich rokov, čo je značne dlhšie obdobie než to, ktoré je v platnosti teraz;

14. vyzýva členské štáty, aby vytvorili spoľahlivé, transparentné a spravodlivé interné systémy na rozdelenie výziev spojených s prijímaním migrantov po celom svojom území, zohľadňujúc príslušné socioekonomické údaje, ako aj predchádzajúce skúsenosti jednotlivých miest a regiónov s prijímaním a potreby integrácie a vyhliadky migrantov, a pomáhali najmä tým mestám a regiónom, ktoré sú geograficky najviac vystavené, a čelia tak obzvlášť veľkému tlaku;

15. hodnotí kladne zavedenie nápravného alokačného mechanizmu pre rozdeľovanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu; pripomína však, že prah navrhovaný Komisiou pre aktiváciu tohto mechanizmu je natoľko vysoký, že (vzhľadom napríklad na údaje z posledných troch rokov) hrozí, že ani v prípade krízy by nedošlo k jeho aktivácii, a preto by z neho nebol žiaden štruktúrally úžitok;

16. považuje za nevyhnutné, aby sa účinne dodržiavali pravidlá týkajúce sa legálnej migrácie v súlade so zásadami právneho štátu, s cieľom nezmariť solidaritu a nadmerne nezvyšovať záťaž členských štátov;

17. pripomína, že príspevok solidarity stanovený pre tie členské štáty, ktoré dočasne zastavia svoju účasť na automatickom nápravnom mechanizme, je nadmerne vysoký a nezodpovedá objektívnym a spravodlivým parametrom, ako sú náklady na pomoc v určitom časovom období; preto ho navrhuje znížiť a stanoviť na základe priemerných ročných nákladov na príjemcu (napríklad 20 000 EUR podľa dostupných údajov) a priemernej dĺžky legálneho pobytu (povolenie od troch do päť rokov);

18. okrem toho pripomína, že príspevok solidarity navrhovaný Komisiou je obmedzený na prípady pozastavenia systému, nestanovuje však nič pre prípad nevykonania rozhodnutí v oblasti prerozdelenia alebo prevzatia žiadateľov o azyl alebo osôb, ktorým bola poskytnutá medzinárodná ochrana. Podľa dostupných údajov je miera vykonávania úplne nepostačujúca (asi 25 %); navrhuje preto, aby bol úrad EASO v rámci posilnenia alebo transformácie na agentúru poverený dohľadom a oznamovaním nedostatkov aj s cieľom umožniť Európskej komisii udeľovať sankcie; požaduje, aby bol prípadne posilnený Fond pre azyl, migráciu a integráciu alebo vytvorený fond solidarity pre členské štáty alebo regionálne a miestne orgány, ktoré sú znevýhodnené neuskutočnenými presunmi, a tie, ktoré rozhodnutia vykonávajú účinnejšie a prijímajú viacej osôb;

19. zdôrazňuje tiež, že je potrebné znížiť výšku príspevku solidarity navrhovanú Európskou komisiou (v rozsahu navrhnutom v tomto stanovisku) aj s cieľom predísť neporozumeniam a rizikám straty dôvery zo strany európskych občanov voči Európskej únii;

20. opakuje svoju výzvu, aby sa príslušné fondy EÚ na podporu prijímania a integrácie migrantov stali priamo dostupnými pre miestne a regionálne orgány, ktoré nesú hlavnú zodpovednosť v týchto oblastiach.

Opatrenia na posilnenie systému, postupy a lehoty

21. odporúča zrušiť tvrdé opatrenia (od odmietnutia pomoci až po vylúčenie zo zdravotnej starostlivosti) zamerané na obmedzenie základných práv osôb, ktorých žiadosť bola vyhlásená za neprípustnú alebo ktoré odišli do iných členských štátov počas posudzovania žiadosti v príslušnej krajine;

22. navrhuje však zachovať určitú lehotu, – oveľa dlhšiu než v súčasnosti stanovená lehota (napríklad 5 rokov namiesto súčasných 12 mesiacov) – po uplynutí ktorej skončí zodpovednosť príslušného členského štátu za posúdenie prvej žiadosti;

23. dúfa, že sa skrátia lehoty na získanie postavenia osoby s dlhodobým pobytom pre príjemcov medzinárodnej ochrany, predovšetkým v prípade existencie relevantných väzieb medzi krajinou, v ktorej sa posudzuje žiadosť o azyl, a inými krajinami, čo pravdepodobne povedie k odradzovaniu od sekundárnych pohybov;

24. vzhľadom na prepojenie medzi rozdeľovaním žiadostí o azyl medzi členské štáty a kritériami a postupmi, ktoré tieto štáty prijali (a ktoré majú vplyv na rozhodnutia žiadateľov a vyvolávajú súťaž o dosiahnutie najnižších počtov s cieľom odradiť tých, ktorí by mali záujem o príchod do krajiny), považuje za veľmi dôležité, aby členské štáty v strednodobom horizonte dospeli k vzájomnému uznávaniu rozhodnutí v oblasti azylu a priamemu vybaveniu žiadostí (popri orgánoch členských štátov) aj Európskou agentúrou pre azyl;

25. odporúča, aby sa poskytol a umožnil výklad pojmu „zástupcovia maloletých osôb“ v právnom texte a v prípade potreby sa zmenil na pojem „tútori“ alebo na iný pojem, ktorý by v príslušnom vnútroštátnom kontexte označoval osobu alebo orgán nezávislý od administratívy a vymenúvaný na základe právnych predpisov alebo súdnym orgánom s jediným cieľom chrániť záujmy maloletej osoby.

Maloleté osoby bez sprievodu

26. vzhľadom na údaje týkajúce sa príchodu maloletých osôb bez sprievodu do Európy (v roku 2015 ich bolo 88 000, čo predstavuje 6,7 % celkového počtu žiadateľov o azyl) odporúča posilniť štruktúru a podmienky poskytovania pomoci týmto osobám (v tejto súvislosti je určite dôležitý návrh reformy smernice o podmienkach prijímania, ktorá je súčasťou druhého balíka návrhov predloženého 13. júla, pretože túto pomoc musia poskytovať často práve miestne orgány);

27. odporúča zvýšiť psychologickú pomoc maloletým osobám bez sprievodu, zlepšiť vypočutia týchto osôb a uľahčiť im prístup k právnej pomoci a zvýšiť jej zrozumiteľnosť; podporiť činnosť zástupcov maloletých osôb, zlepšiť ich odbornú prípravu a zvýšiť ich nezávislosť aj podporou EASO a občianskej spoločnosti;

28. odporúča podporiť primeranú informovanosť a vzájomné spoznávanie kultúr v oblastiach pobytu maloletých osôb bez sprievodu s cieľom predchádzať pocitom nedôvery a podozrievavosti voči nim;

29. odporúča určiť alternatívne možnosti prechodu, pokiaľ ide o perspektívu návratu do krajiny pôvodu po dosiahnutí plnoletosti (ktorému by predchádzalo všeobecné udelenie dočasnej ochrany) a vziať do úvahy prípadné prebiehajúce vzdelávanie;

30. domnieva sa, že nadradenosť zásady, podľa ktorej sa maloleté osoby nesmú presúvať z miesta, na ktorom sa nachádzajú, je nutné dodržať aj vtedy, keď boli nájdené v inom členskom štáte, než je krajina prvého vstupu, a to v dôsledku nepovolených sekundárnych pohybov;

31. domnieva sa, že ochrana a pomoc sa musí poskytnúť aj v prípade, ak sú pochybnosti o maloletosti, a to až do doby, počas ktorej by sa mohlo podať odvolanie a príslušný právny spor by sa nevyriešil.

Agentúra Európskej únie pre azyl

32. hodnotí kladne skutočnosť, že Európska agentúra pre azyl (dnes úrad EASO) bola poverená úlohou poskytovať technickú a operačnú pomoc a vzdelávanie, a že jej bola daná možnosť konať (článok 16) aj v prípade, že ju členský štát o to síce nepožiadala, ale je vystavený mimoriadnemu tlaku (článok 22);

33. vyzýva na to, aby údaje zasielané Eurostatu boli poskytované včas, homogénne a úplné, pod dohľadom úradu EASO, a aby zahŕňali medzi iným aj informácie o počtoch osôb zadržaných na účel premiestnenia alebo návrtu do krajiny pôvodu alebo z podobných dôvodov, o počte vykonaných premiestnení a štatistické údaje o maloletých osobách;
34. navrhuje investovať viacej prostriedkov do systémov prijímania a začleňovania na úrovni členských štátov, regiónov a miestnych orgánov a podporiť ich aktiváciu už počas azylového konania, ako aj výmenu riešení a osvedčených postupov s podporou úradu EASO, a to aj medzi miestnymi orgánmi;
35. odporúča posilniť cezhraničnú spoluprácu pri výmene informácií medzi úradmi členských štátov, regiónov a miestnych orgánov a pri zisťovaní rodinných väzieb;
36. odporúča posilniť hotspoty s cieľom zaručiť rýchlosť a správnosť postupov premiestňovania stanovených v tomto nariadení.

Eurodac

37. domnieva sa, že možno súhlasiť tak so znížením (zo 14 na 6 rokov) veku registrácie maloletých osôb uvedeným v návrhu o systéme Eurodac, pretože existuje vysoký počet osôb, ktorých zmiznutie je oznámené neskoro, ako aj s výmenou údajov s európskymi agentúrami a úradmi členských štátov. Na druhej strane sa však domnieva, že na rozdiel od návrhu Komisie by mala zostať zakázaná výmena údajov s tretími krajinami.

Brusel 8. decembra 2016

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA
